

Վ Ա Ճ Ա Ռ Ա Կ Ա Ն

Թիֆլիսի առևտրական գազեր:

Հրատարակում է շաբաթը մէկ անգամ կէս թերթ, կիրակի օրերով: 10 ամսվայ գինը Մարտից մինչև Յունիսը րբ քաղաքում 2 ման. 50 կոպ., դուրսը՝ 3 ման. թ:

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԹԵՐԹ
(Ա.Ռ.Ա.ՋԻՆ ՏԱՐԻ)

Գաղեթիմն ամբողջովի կարելի է լծարգրողի մօտ:
Գաղեթիմը հրատարակելու կնդրումին մասնաւոր յայտարարութիւններ: Գնեթի մասին կարելի է խմանալ խմբագրատանը:

ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹԻՒՆ:

Տէրութեան կարգադրութիւնները: Տնրդեր, Մոսկովի բանաւոր բանվածների վիճակը: Պարտականքը պարտավորող ճորան է: Զանազան աղբիւրներ: Աւելարական աղբիւրներ: Մասնաւոր յայտարարութիւններ:

ՏԵՐՈՒԹԵՆԻ ԿԱՐԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

Տ Ո Ր Գ Ե Ր:

Ստաւրոպոլի արքունական պալատումը հոկտեմբերի 3-ին նշանակված է Ղուբանի նահանգը 23,710 չեթվերա ալիւր, 2850 չեթվերա կրակար և 39,700 հատ ճիւղը հասցնելու տարը:

Կովկասեան ինժիների կառավարութեան մը սեպտեմբերի 30-ին նշանակված է Թիֆլիսի գլխաւոր գաւազնաւոր համար կարգերի, ախտի և արտաքննողի շինելու տարը: Էս գործի համար նշանակված է 8,083 մ. 34 կ.

Թ Ի Յ Լ Ի Ս

սեպտեմբերի 24—1866.

1865 թին Մոսկով քաղաքումը Կոմս Սոլոգուբի աշխատութեանով կարգի գց վեցաւ Մոսկովի յանցաւորների առնւեր—բանար, որտեղ բռնված են յանցաւորները խրատվելու մտքով: Էդ բանտումը սարգէյ դա արհեստաւորների ընկերութիւններ, որ Ռուսաստանի մէջ առաջին փորձն էր: Հիմի 9 ընկերութիւն կայ էդտեղ արհեստաւորների՝ 1) Կօշիկ և բաշմակ կարողի ընկերութիւն, 2) մահուլի կտորներից օտանման շինողների ընկերութիւն, 3) գտակ կարողների ընկերութիւն, 4) կալմարարների, 5) կարդոնից զանազան բաներ շինողների, 6) չուլքի գործողների, 7) դամբ և ցանցաձև բաներ գործողների, 8) զերձիկի և 9) նամակի ծրարներ:

(կոնվերսներ) շինողների ընկերութիւն: Բացի էդ գործերը բանտումը բռնվածները Պրեօբրաժենսկի հիւանդանոցի համար լուսայքն են անում և հերթով բանտում են այդու և բանջարանոցի (բոստանի) մէջ: Կիրակի և տօն օրերով բանտումը բռնվածները կարդալ զրեւ են սովորում: Գրանց կարդալու համար զանազան մարդիկ բաւական զրքեր են ընծայել բանտին և էդպիսով կազմվել է զրատուն գրանց համար: Էդ բանտումը բանող ընկերութիւնները մէկը միւսի տեղ պատասխանատու է կանգնում և էդպիսով ամեն մէկի գործը լաւ է առաջ գնում: Արհեստաւորները վարձ են ստանում իրանց կատարած գործի համար, նշանակած տաքսայով: Հիմի բանտումը բռնվածները ունին ձեռաց փող 1124 մ. 81 կ.: Մէկ տարվան մէջ աշխատել են սրանք 3249 մ. 52 կ., բացի էդ այդումը և բանջարանոցումը բանելու համար հասնելու է գրանց մարդագլուխ օրէնը 7 կ.—706 մ. 87 կ., բոլորը կանէ 3956 մ. 40 կ. էդ փողերից 1925 մ. 78 կ. վեր է առած արքունի գանձարանի համար: Էդ արհեստաւորների ընկերութիւնների փողերը պահվում են առանձին սնդուկում: Եւ էդ սնդուկի բանալիքը պահ է տված գանձապետին, որնոր ընտրվում է բանտումը բռնվածներից: Առ հասարակ էդ բանտումը արհեստաւորների գործերը մեծ յառաջդիմութեանով են առաջ գնում: Էդ բանի ապացոյցն է առաջին բանտումը բռնվածների բաւականաչափ ժողոված փողերը և երկրորդ:

բարոյական օգուտը: Էդ ընկերութիւնների կազմելու օրից բանտումը բռնվածները 90 անգամ քիչ են պատժվել քան թէ առաջ: Մինչև անգամ էդ բանտումը բռնվածների երեսին էլ որ մտիկ տաս, աւելի զուարթ են երևում, քան թէ Ռուսաստանի միւս բերդերումը բռնվածները և կարծես թէ իրանց զուարթ դէմքով ուղղում են յայտնել իրանց ուրախութիւնը էնդոր համար, որ իրանք էլ կարողանում են օգտակար լինիլ թէ ուրիշին և թէ իրանց:

Պարզ բան է և ամենքի համար հասկանալի էպիսի բանտերի մէջ բռնվածների գերազանցութիւնը էն բանտերից, որտեղ բռնվածները բոլորովին անբան, անգործ կան օր ու դիշեր: Բանտը յանցաւորին պատժելով, մի և նոյն ժամանակն աչքի առաջն ունի նրա ուղղվելը և աշխարհի մէջ թէ իր զինի և թէ ուրիշների համար օգտակար լինիլ: Պարապութիւնը ամենքը լաւ գիտեն ամեն յանցանքների առաջ բերողն է. ուրեմն յայտնի բան է, որ յանցաւորին վատ բաներից հեռու պահելու համար հարկաւոր է, որ նա բանի, բան շինէ, թէ ձեռով և թէ խելքով: Բանտերի մէջ բռնվածների էպիսի գործունէութիւնը վաղուց մտած է Եւրոպայումը և Ամերիկայումը մանաւանդ, և կարծիք չկայ, որ Ռուսաստանումն էլ Մոսկովի բանտը օրինակ կ'ըառնայ և միւս բանտերի համար իր մարդասիրական ուղղութեանով:

ՊԱՐՏԱԿԱՆԸ ՊԱՐՏԱՏԻՐՈՋ ՃՈՐՏՆ Է:

Ամեն մարդ պէտք է աշխատէ իր կարողութենի համեմատ ապրել: Ես բանը պատուաւորութենի և ազնւութենի առաջին պայմանն է, որովհետեւ իր փողով պատուով ապրել չգիտեցողը հարկաւորութեամբ է ուրիշ փողով անպատու ապրել: Իրանց ծախսերի համար չհոգացողները և փողերը անխնայ միայն իրանց վայելչութիւնների համար մսխողները, փողի իսկական արժանաւորութիւնը իմանալով են շատ ուշ, երբ բանինօգնելն անկարելի է լինում: Եղ տեսակ մարդիկը, բնութենով վեհանձն են լինում, իրանց անհոգութենով շատ անգամ ստիպւած են լինում ցած գործեր բռնելու: Գրանք դատարկ բաների վրայ մսխում են իրանց փողերը, կորցնում ժամանակը. ապագայի համար դարսողութիւններ անելով, իրանց աշխատանքը մսխում են մինչև ստանալը և հղախով իրանց վերայ բարձում են զանազան պարտքեր, որոնցով ճնշվում է մարդու գործողութիւնների ազատութիւնը և անկախութիւնը: Նաղդ փողը, որ շատերը մեծ մասով անօգուտ փչացնում են, կարող է դառնալ մարդու կեանքի ապագայ անկախութենի հիմք: Եղախի փող փչացնող մարդիկը իրանք են լինում իրանց թշնամի, թէպէտ դրանք իրանց բաղդի վրայ են միշտ դանդաղաւոր: Եթէ մարդ ինքը չէ ուզում իր գլխի բարեկամ լինել, ո՞վ կդառնայ նրա բարեկամ, ինչպէս կարող է ուրիշ բարեկամութիւն ձեռք բերել: Օրինաւոր մարդիկը, միջակ կարողութենի տէր լինելով էլ, կարող են միջոց գտնել իրանցից խեղճերին օգնելու. բայց նրանց շուտապէս և անհոգ հարեանները, որոնք սովորութիւն ունին բոլոր իրանց ձեռն եկած փողերը մսխելու, ի հարկ է ոչ մէկ կերպով հնար չեն ունենալ մէկ մարդու օգնելու:

Պարտականը իր պարտաւորութիւնը կատարում ունի, կորցնում է նա իր գլխի պատուը և շատ բաներից զրկվում է, որովհետեւ նա իր տէր և հրամայող

չէ կարող լինել և ամենքի աչքին համարձակ մտիկ տալ: Պարտականը շատ անգամ ստիպւած է լինում ներողութիւն խնդրել իր պարտաւորութիւնը, որ նա քիչ էլ սպասէ փողին, մէկ քանի ամիս էլ ժամանակ տայ փողի վճարելու համար. կարծիք չկայ որ էդ դիպուածներումը սուտ խօսելուց կարողանայ հեռու պահել մարդ իրան: Խոհեմութեամբ շարժվող մարդը կարող է պարտք վեր առնելուց փախչել որքան կարելի է, բայց եթէ մէկ անգամ մարդ պարտք ունի ընկալ, շուտով կրկնվում է էդ բանը, վեր է առնում երկրորդ պարտք և հղախով ողորմելին էնպէս խառնվում է, որ ոչ մէկ հնարքով չի կարող ազատվել էդ դրութենից: Ինչպէս մէկ պարտքին աւելանում է միւսը, երրորդը և այլն, նմանապէս և դրա հետ մէկ ստին աւելանում է երկրորդը, երրորդը և այլն:

Դոկտոր Զոնտնի կարծիքով վաղօրօք վեր առած պարտքը վանաւոր բան է: Ահա ի՞նչ է ասում նա՝ «Պարտքը տարաբաղդութիւն է: Խեղճութիւնը, անփողութիւնը մարդուն զրկում է բարերարութիւնների անելու միջոցներից, խլում է նրա ձեռից թէ ֆիզիկական և թէ բարոյական չարի հետ կուտելու ուժը և կարողութիւնը, էնպէս որ էս հեռեանքներն աչքներիս առաջն ունենալով մեզանից իւրաքանչիւրը պարտական է աղաւթիլ խեղճութենից ի հարկէ կանոնաւոր միջոցներով: Մեր առաջին հոգսը պէտք է լինի անպարտքութիւնը: Աշխատենք չլինել խեղճ, այլ չափաւոր մեր ծախսերն անելու: Խեղճութիւնը մարդկային բարօրութենի առաջին թշնամին է: Գա ոչնչացնում է մարդու ազատութիւնը և շատ լաւ լաւ բաներից զրկում մարդու: Բայց պահպանողութիւնը, լայրաթիւ ոչ թէ միայն հանգստութենի միջոց է, այլ և շատ տեսակ բարեգործութիւնների: Ուրիշ օգնականութիւն կարողութիւն, ի հարկէ ուրիշն օգնել չի կարող»:

Ամեն մարդ պարտական է ուշք ու

մտքով հետեւիլ իր հանգամանքներին և իր փողի հաշիւներին մէջ ճշդութիւն պահպանել: Իր ելումտի հաշադիրքը պէտք է աչքի առաջն ունենայ միշտ: Մեծ մատեմատիկայական դիտութիւններ հարկաւոր չէ էդուր համար, թւաբանութենի սկզբնական կանոններն էլ օգուտ կրերեն մարդուն էդ դործի համար: Պէտք է աշխատել էնպէս կարգադրել մեր ապրուստը, որ աշխատածիցը աւելի չմսալի, այլ միշտ պակաս: Ի հարկէ աւելի լաւ հեռեանքների կհասնենք, եթէ ամեն տեսակ դիպուածների համար պատրաստ լինինք յետ դրցած փողերով: Վեկինգտոնը իր ելումտի մանրամասը ճիշդ հաշիւ էր պահում: «Իմ կանոնն էս է, ասում էր նա, որ իմ ձեռով վճարեմ պարտքերս և ամենքին էլ խորհուրդ կտամ մի և նոյնն անել: Առաջ տալացուքս իմ հաւատարիմ ծառայի ձեռով էլ ուղարկում, բայց ես փոխեցի էդ սովորութիւնս, երբ որ տեսայ, որ արդէն վճարած պարտքերս նորից սկսեցին ուզել ինձանից, որովհետեւ ծառաս չէր վճարել իր ժամանակին, այլ իր ջերն էր դրել: Պարտքը, ասել է սա, մարդուն ճորտ է շինում: Ես շատ անգամ կարիք եմ ունեցել, ներողութիւն եմ քաշել, բայց ոչ մէկ ժամանակ պարտք չեմ վեր առել»: Սրա նման էր և Վաշինգտոնը, որն որ իր մանր ծախսերն էլ ճշդութենով հաշադիրքն էր գցում: Մի և նոյն սովորութիւնը նա պահպանեց և էն ժամանակը, երբ որ Ամերիկայի միացեալ Նահանգների սրբեղիղնոս ընտրվեցաւ:

Ահա ի՞նչ է պատմում աղմիրալ (Ծովապետ) Ջերվիսը իր պարտքից ազատվելու մասին՝ «Էհսա մեծ կարողութենի տէր չէր, բայց մեծ դերդաստան էր պահում: Երբ որ հօրիցս հեռանում էի, ստացայ նրանից 12 ֆունտ ստերլինգ: Ես ծով վրայ էի ծառայում: Բաւական ժամանակից յետոյ հօրիցս էլ 20 ֆունտ ստերլինգ ուզեցի, բայց նա չտվեց ինձ: Եւ էդուր համար ես կանոն դրի ինձ համար ոչովից փող չուզեմ, եթէ

Հաւատացած չլինիմ, որ անպատճառ պէտք է ստանամ: Վեանքս փոխեցի եւ էն օրվանից, թողի ընկերներիս, սկսեցի միայն ապրիլ, բաւականանալով ստացած ոռճիկովս: Դեքս լուանում էի շորերս, կարում էի մինչեւ անգամ իմ վարտիկները եւ հզպիսով վճարեցի պարտքերս եւ պարտքերիցս ազատվելուց յետոյ, աշխատեցի իմ կարողութենի համեմատ ապրել, աւելորդ չմխսել: Վեց տարի քերվիան էսպիտի նեղութիւններ քաշելուց յետոյ, միշտ իր պատիւը պահպանելով եւ իր զործով անդադար պարագելով, հասաւ վերջապէս ծովապետութենի փոշումին:

ԶԱՆԱԶԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

Դադմարայի մասին: Պետերբուրգից գրում են դեկտեմբրի, որ Դ. Բոսուէի Դադմարան սեպտեմբերի 14-ին մտել է Կրոնշտանտ, որտեղ ընդունել են մեծ փառքով ու պատուով:

Սամարա քաղաքում սարգված հասարակական սեղանը արհեստաւորների եւ մշակների համար: Սամարա քաղաքում մէկ ընկերութիւն է սարգված 50 անդամներից, որի նպատակն է խեղճ արհեստաւորներին եւ մշակներին միջոց տալ լաւ կերակուր եւ բնակարան ունենալու: Ընկերութիւնը հասարակական սեղան է պատրաստում ամեն օր 400 խեղճ արհեստաւորների եւ մշակների համար. ճաշ է պատրաստվում, երկու տեսակ կերակուր, լաւ կըվաս են տալիս խմելու եւ դիշերն էլ քնելու տեղ: Թէ ճաշի եւ թէ բնակարանի համար դանակացողը վճարում է ընկերութենին օրէնը միայն 4 կոպեկ: Որովհետեւ էդ ընկերութիւնը լաւ է աւաջանում, մաաղիր են հասարակական սեղանը մեծացնել, էնպէս որ 1000 մարդ էլ կարողանայ ճաշ ուտել:

Երկրորդ փոխաւութենի լատարեյան սեպտեմբերի 4-ին: Եւ տարի սեպտեմբերի 1-ին Պետերբուրգի թաղաւորական բանկում, տէրութենի դրամաթղթերի համար սարգված դատաստանատան անդամների, քաղաքական կառավարութեանից ընտրված ամեն կարգի քարդիանց եւ Պե-

տերբուրգի բիրժայի եւ հասարակութենի պատգամաւորների ներկայութենով խաղացին 50/0 լատարեյով երկրորդ ներքին փոխաւութենի լատարեյան:

Ահա էն տոմսակները որոնք դուրս եկան լատարեյումը:

Լատարեյումը դուրս եկած տոմսակները:

սերի:	տոմսակ:	ճարած փողի դումարը:
9,437	25	200,000 մ.
11,913	25	75,000 —
16,688	10	40,000 —
8,821	8	25,000 —
5,652	21	10,000 —
13,096	25	10,000 —
5,401	44	10,000 —
1,998	30	8,000 —
15,104	21	8,000 —
12,151	18	8,000 —
8,904	49	8,000 —
853	44	8,000 —
6,153	9	5,000 —
931	21	5,000 —
17,204	14	5,000 —
18,478	10	5,000 —
19,609	32	5,000 —
12,966	43	5,000 —
12,800	22	5,000 —
8,910	11	5,000 —
6,324	42	1,000 —
16,325	43	1,000 —
13,512	39	1,000 —
5,877	18	1,000 —
10,287	25	1,000 —
15,882	27	1,000 —
5,498	37	1,000 —
7,322	33	1,000 —
13,383	9	1,000 —
4,012	41	1,000 —
10,086	50	1,000 —
1,438	14	1,000 —
13,797	49	1,000 —
3,027	7	1,000 —
2,871	2	1,000 —
19,744	2	1,000 —
13,693	9	1,000 —
7,357	25	1,000 —
8,612	37	1,000 —
11,082	5	1,000 —

Սրանից յետոյ մինչև վերջը տարել են 500 մանսթներ:

սերի:	տոմսակ:	սերի:	տոմսակ:
15,705	5	13,809	26
18,763	37	13,304	5
18,660	32	17,993	9
12,536	29	5,303	2
8,557	8	16,576	18
17,628	6	8,465	14
14,174	22	9,722	41
12,299	15	14,134	13
10,077	25	5,745	48
1,379	5	15,297	12
15,536	26	5,518	48
14,085	39	15,163	2
17,420	32	8,175	28
17,861	13	12,805	20
4,412	8	11,754	17
10,760	13	17,324	2
12,246	18	3,331	38
14,531	30	18,947	24
8,275	45	10,818	43
691	1	5,157	8
7,345	27	999	18
19,492	43	7,178	27
18,625	42	11,531	18
11,089	5	18,841	42
11,985	12	8,498	46
4,878	41	3,230	5
8,643	31	623	14
17,373	32	2,838	27
3,444	28	16,659	47
553	36	19,234	12
8,005	13	1,991	26
14,250	15	7,448	31
11,292	14	17,258	19
9,423	5	18,667	47
10,653	19	3,380	44
16,288	24	6,898	15
9,865	6	12,782	15
11,815	46	1,904	4
12,164	5	10,327	10
19,726	9	4,093	43
5,514	33	698	10
15,144	6	16,339	49
1,633	28	5,142	40
6,351	29	19,810	9
3,640	33	4,281	35
11,058	44	11,035	3
19,203	31	18,753	9
1,282	35	2,472	34
18,003	21	12,422	16
10,775	4	13,598	4
15,135	16	12,646	37

13,338 . . . 35	13,999 . . . 15
1,588 . . . 4	2,406 . . . 10
1,562 . . . 4	6,838 . . . 4
19,239 . . . 30	6,270 . . . 15
15,375 . . . 17	19,657 . . . 41
16,010 . . . 6	17,477 . . . 45
6,021 . . . 40	11,597 . . . 39
2,670 . . . 27	19,265 . . . 49
5,019 . . . 46	12,115 . . . 17
14,501 . . . 11	8,599 . . . 26
15,307 . . . 41	14,109 . . . 14
19,597 . . . 36	12,280 . . . 11
7,797 . . . 42	14,428 . . . 34
8,859 . . . 37	1,416 . . . 34
1,482 . . . 25	15,843 . . . 43
19,735 . . . 22	17,376 . . . 21
17,235 . . . 10	5,193 . . . 48
14,050 . . . 18	767 . . . 39
4,361 . . . 37	18,127 . . . 40
496 . . . 3	16,897 . . . 26
3,700 . . . 5	16,111 . . . 2
8,916 . . . 31	16,977 . . . 34
3,219 . . . 36	11,596 . . . 43
13,769 . . . 14	6,368 . . . 2
12,490 . . . 16	4,966 . . . 22
10,249 . . . 39	7,047 . . . 42
9,557 . . . 23	1,888 . . . 19
9,847 . . . 6	4,825 . . . 28
6,890 . . . 25	13,466 . . . 48
19,996 . . . 36	5,613 . . . 28
15,004 . . . 1	19,986 . . . 9
18,097 . . . 6	16,326 . . . 34
7,122 . . . 35	13,039 . . . 22
5,637 . . . 14	15,182 . . . 26
8,698 . . . 42	17,821 . . . 7
18,505 . . . 26	17,973 . . . 26
15,910 . . . 49	7,683 . . . 49
16,950 . . . 17	7,039 . . . 16
8,772 . . . 23	4,208 . . . 49
7,627 . . . 47	377 . . . 15
12,689 . . . 27	4,413 . . . 24
4,439 . . . 35	32 . . . 10
9,617 . . . 11	9,351 . . . 10
12,623 . . . 37	11,277 . . . 28
9,953 . . . 36	13,854 . . . 11
7,508 . . . 37	11,986 . . . 15
16,092 . . . 5	19,939 . . . 7
15,629 . . . 32	11,066 . . . 31
5,791 . . . 10	3,390 . . . 46
10,074 . . . 34	11,474 . . . 12
4,114 . . . 13	16,342 . . . 22
3,836 . . . 47	11,021 . . . 4
10,402 . . . 41	6,401 . . . 7
11,326 . . . 34	11,918 . . . 12

12,978 . . . 8	13,544 . . . 8
11,613 . . . 26	16,639 . . . 44
8,350 . . . 33	17,291 . . . 6
14,584 . . . 29	15,944 . . . 42
14,418 . . . 17	3,841 . . . 46
17,186 . . . 35	15,283 . . . 34
489 . . . 23	5,651 . . . 49
12,209 . . . 22	14,442 . . . 44
10,983 . . . 5	13,321 . . . 42
473 . . . 42	13,055 . . . 2
16,970 . . . 50	14,718 . . . 44
2,937 . . . 18	12,616 . . . 47
1,626 . . . 16	5,621 . . . 46
6,825 . . . 30	4,232 . . . 48
17,572 . . . 9	3 . . . 11
10,520 . . . 39	10,130 . . . 23
4,510 . . . 48	6,635 . . . 26
15,104 . . . 25	13,277 . . . 50
4,883 . . . 27	9,631 . . . 8
16,999 . . . 28	6,843 . . . 22
9,984 . . . 38	19,385 . . . 36
10,218 . . . 21	7,689 . . . 39
17,743 . . . 29	19,842 . . . 29
11,393 . . . 33	11,918 . . . 30
15,496 . . . 38	1,091 . . . 43

Թաղապարտական բանկը յայտնում է, որ էս լատարեյայի խաղալու պատճառով թէպէտ 5% լատարեյայի երկրորդ ներքին փախառութենի տոմսակները չէին ծախվում առ ժամանակ. բայց հիմի, սեպտեմբերի 2-ից էլի կսկսվին ծախվիլ բոլորի գներով:

Մէկ միլիոն տոմսակներից թաղապարտական բանկումը մնացել է անծախ 112,746 հատ տոմսակ և բացի էդուրից զանազան քաղաքներումը զանված բանկերի կոնսորանսումը և բաժանմունքներումը մնում է անծախ 25,052 տոմսակ, էնպէս որ հիմի կան անծախ տոմսակներ բոլորը 137,798 հատ:

Թիֆլիսի մոսնաւոր դիմնապիւն: Թիֆլիսի մոսնաւոր դիմնապիւնը, որն որ բաց արին Թիֆլիսումը վելլամի-նովի քուչումը Արշակունու ժառանգների տանը պ. պ. Մոնաստիրցովը, Տէր Յակոբեանցը և Գուրգիլիքեանցը, օրհնվեցաւ ամսին 18-ին փառաւոր հանդիսով և ամսիս 19-ից սկսվեցաւ էնտեղ ուսումը:

Խաղերայի մասին: Սեպտեմբերի 7-ին Պետերբուրգումը խօլոպով հիւանդացաւ 24, մուռ 15: Սեպտեմբերի 8-ին հիւանդացաւ 22, մուռ 9:

ԱՌՆԵՏՐԱԿԱՆ ՏՐՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

Նիւ Խորք. օգոստոսի 29:

Առուտուրը շատ թոյլ է և ծանր:

Մանաւանդ հարաւային շատոներէյ և կած համբաւները շատ անմիթարա-կան են: Պատերազմի վերջանալուց յետոյ վաճառականները կարծելով թէ գործերն էլի էնպէս յաջողակ պէտք է զնան, առաջվան պէս, զանազան ապ-րանքների մեծ պաշար վեր առնելով, գիմեյին գէպի հարաւ: Բայց էնտեղ սպասած օդուար չունեցան, պատճառը որ էնտեղ վաճառականները, իրանց դոր-ծերը նոր կարգի դրելով, չեն կարող մեզանից նաղդ ոսկով ու արծաթով առնել սպրանքները: Ապրանքի տէրերը ստիպված էին երկար ժամանակով ծախել և էդուրից յետոյ էլ չեն կարողանում փող ստանալ:

Լանդոն սեպտեմբերի 2:

Թէպէտ բանկը 10 ից մինչև 5% յաճաքուրդ իր դիսկոնտը, բայց սպա-սած ազդեցութիւնը չունեցաւ առու-տուրի վրայ: Առ հասարակ առուտուրի թուլութենի պատճառը էս տարվայ սպասած հացի սակաւութիւնն է: Անգլիայի բոլոր հացը յուրաքանչեւ անձրերը փթեցրուց: Անցեալ ամիս 5 օր արեգակ չէ արել:

Պետերբուրգ սեպտեմբերի 7:

Կուրսը Լօնդոնի վրայ 29⁵/₈ պէնս: Պարիսի վրայ . . . 312¹/₂ սանտիմ: 5% լատարեյով առաջին փոխա-ռութենի տոմսակները 111³/₈—113 մ: — Երկրորդները 106¹/₂ մանէթ: Ոսկին 6 մ: 57 կ:

Թիֆլիս սեպտեմբերի 24:

Էս տեղի բանկի բաժանմունքումը Պե-տերբուրգից ստացվեցաւ 1,000 հատ 50% լատարեյով երկրորդ ներքին փո-խառութենի տոմսակներ: Ծախվում է տոմսակը 107¹/₂ մանէթ: Դարարը Յրանսիացոյ . . . 9 մ: 80 կ: — Ռսինը . . . 10 մ: 60 կ: Արծաթը 84% — — 72% 80 մ: Ոսկին 6 մ: 55 կ: